Svar på skriftligt spörsmål SSS 666/2022 rd

Svar på skriftligt spörsmål om förstagallring av skog

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 666/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Jari Myllykoski /vänst m.fl.:

> Vilka omedelbara åtgärder vidtar regeringen för att stoppa olagliga förstagallringar som försämrar situationen när det gäller de finländska skogarnas kolsänkor och nationellt skapar ersättningsskyldigheter för EU samt föranleder skogsägarna ekonomiska förluster?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt de riksomfattande granskningar av drivningskvaliteten som Finlands skogscentral årligen genomför har andelen förstagallringobjekt där rekommendationerna följts fullständigt med avseende på skogsvården varit 15–20 procent. Andelen objekt som gallrats till mindre än minimibeståndet enligt lagen har varit 20–25 procent. De värden som presenterades i det skriftliga spörsmålet beskriver resultaten av en särskild utredning som gjorts i Mellersta Finland. Dessa resultat är betydligt sämre än det riksomfattande kontrollresultatet. Det har inte skett några stora förändringar i resultaten från de riksomfattande drivningsgranskningarna under de senaste tre åren. Nästa riksomfattande uppföljningsrapport blir klar i början av året. Utöver skogscentralens uppföljning följs genomförandet av gallring också vid riksskogstaxeringen.

Ett centralt mål för den nationella skogsstrategin och hela skogssektorn är att på lång sikt sörja för skogarna och deras tillväxt samt lönsamhet inom skogsbruket. Den av jord- och skogsbruksministeriet tillsatta virkesmarknadsarbetsgruppen, som på bred front representerar virkesförsäljare, virkesköpare, virkesdrivningsföretagare och transportföretagare samt förvaltningen, betonar i sitt ställningstagande vikten av kvalitetsuppföljning som en del av en god och rättidigt skogsvård. Det är viktigt att man iakttar rekommendationerna vid förstagallringar. Kvalitetsuppföljning ska även i fortsättningen vara en integrerad del av virkeshandeln, planeringen av åtgärder och arbetet i skogen. Aktörerna inom branschen vill på ett riksomfattande plan ännu noggrannare utreda kvaliteten på virkesdrivningen och skillnaderna i kvalitetskontrollen.

Skogscentralen övervakar att de lagar som gäller skogarna iakttas. Skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter har angetts i lagen om Finlands skogscentral (418/2011, 8 §). Det primära syftet med tillsyns- och kontrollverksamheten enligt lagarna är att säkerställa att författningarna

iakttas. I samband med den verksamheten samlas också information om den allmänna kvalitetsnivån när det gäller åtgärder för skötsel och användning av skogarna. Tillsynen enligt skogslagen (1093/1996) baserar sig på den anmälan om användning av skog som görs till skogscentralen före avverkning samt de kontroller som görs efter avverkning.

Enligt 5 § i skogslagen ska beståndsvårdande avverkning utföras så att det efter avverkningen kvarstår ett tillräckligt, utvecklingsdugligt trädbestånd jämnt fördelat på behandlingsområdet. Om kvantiteten och kvaliteten på det kvarvarande trädbeståndet inte är tillräckliga för att vidareutveckla beståndet, uppstår skyldighet att förnya skogen. Genom förordning av statsrådet (1308/2013) föreskrivs det närmare om tillräcklig kvalitet, kvantitet och fördelning utifrån avverkningssättet av det utvecklingsdugliga trädbeståndet efter beståndsvårdande avverkning i olika delar av landet och på olika växtplatser. Om det finns grundad anledning att misstänka att en avverkning strider mot lagen, ska skogscentralen försöka förhandla fram de ändringar som behövs med markägaren och vid behov med den som innehar avverkningsrätten. Markägaren ska på skogscentralens begäran visa upp en plan på korrigerande åtgärder (15 § i skogslagen).

Den som behandlar skog i strid med bestämmelserna i till exempel 5 § eller försummar en skyldighet att åstadkomma återväxt är enligt 20 § i skogslagen skyldig att undanröja verkningarna av den lagstridiga åtgärden eller att, i den mån detta är möjligt till skäliga kostnader, återställa situationen. Med stöd av 20 § i skogslagen kan Livsmedelsverket på framställning av skogscentralen ålägga den som saken gäller att vidta behövliga korrigerande åtgärder. Skogscentralen förenar i regel Livsmedelsverkets förpliktigande beslut med hot om tvångsutförande. Av särskilda skäl kan beslutet också förenas med vite.

Förbättring av kvaliteten på förstagallringar och utveckling av kvalitetskontrollen är en del av det kontinuerliga utvecklingsarbetet inom skogssektorn. Detta stöds bland annat av projektet för fortsatt utredning av skogsvårdsrekommendationernas klimatresiliens (2023–2024), där man fokuserar på kompetensutveckling och informationsförmedling samt i synnerhet på kvalitetsfrågor inom virkesdrivning.

Naturresursinstitutet har på jord- och skogsbruksministeriets begäran utrett den minskade tillväxten i skogarna och vilken inverkan de nyaste resultaten från inventeringen av växthusgaser har när det gäller att uppnå de finländska skogarnas referensnivå under perioden 2021–2025. Som en del av klimatplanen för markanvändningssektorn ska man före utgången av mars 2023 göra en klimatbedömning i fråga om skogslagen och utreda med vilka åtgärder skogslagen kan bidra till att stärka kolsänkorna på kort och på lång sikt. Ministerarbetsgruppen för klimat- och energipolitik har den 18 januari 2023 beslutat om kompletterande åtgärder för att stärka kolsänkorna. Detta innebär också att man fäster uppmärksamhet vid förstagallringar så att de i hela landet genomförs i enlighet med rekommendationerna och lagarna.

Helsingfors den 26 januari 2023

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen